

OBRAZY Z MAŁŻEŃSTWA

Tekst przewodni: Ap 19,9.

Zakres studium: Rdz 2,18-23; Ez 16,3-32.

Część I: Przegląd

W literackiej strukturze opisu stworzenia w *Księdze Rodzaju* ustanowienie małżeństwa zawarte w siódmej sekcji w Rdz 2,21-24 jest paralelne z ustanowieniem soboty zawartym w siódmym dniu w Rdz 2,1-3. Ta numeryczna paralela podkreśla bardzo ważną lekcję - powiązanie między Bogiem a ludzkością ma być rozumiane w świetle świętego związku małżeńskiego.

Małżeńska symbolika powtarza się na pierwszych etapach istnienia ludu izraelskiego w czasie wyjścia z Egiptu. Motyw zazdrości, często kojarzony z pojęciem niewierności małżeńskiej, pojawia się, na przykład, w podstawowym dokumencie przymierza, Dekalogu (Wj 20,5; por. Lb 25,1; Pwt 4,23-24). Przymierze Boga z Jego ludem jest rozumiane jako związek przypominający małżeństwo. Bóg „miłuje” swój lud (Pwt 7,8), a Izraelici mają „miłować” Boga w odpowiedzi na Jego miłość (Pwt 6,5). Hebrajskie słowo *jada*, „poznać”, odnoszące się do seksualnej, intymnej i osobistej więzi między mężem i żoną (Rdz 4,1; 19,8), zostało użyte w odniesieniu do więzi między Bogiem i Jego ludem (Ps 16,11; Jr 2,2-3; Ez 16,3-32).

Dlatego ważne jest, byśmy przestudiowali biblijne wymiary więzi małżeńskiej, aby lepiej rozumieć tę małżeńską metaforę opisującą więź Boga z ludźmi.

Część II: Komentarz

Na początek przyjrzymy się biblijnemu wzorcowi małżeństwa na przykładach związków małżeńskich przedstawionych w *Księdze Rodzaju*: Adama i Ewy oraz Izaaka i Rebeki. Następnie zbadamy małżeńską symbolikę w jej proroczych zastosowaniach, mianowicie, jak „nierządnicą” i „oblubienicą” ilustrują odpowiednio niepowodzenie i sukces więzi Boga z upadłą ludzkością.

Adam i Ewa

Według sprawozdania biblijnego, ustanowienie małżeństwa nastąpiło w Edenie, i to pierwszego dnia istnienia ludzkości (Rdz 1,26-27; 2,18.20-23). Zatem należy oczekiwać, że te starożytne natchnione narracje *Księgi Rodzaju* zawierają fundamentalne zasady instytucji małżeństwa, a więc będą szczególnie użyteczne w naszym studium.

„*Obraz Boga*” (Rdz 1,27). Ciekawe, że normalna liczba mnoga jest użyta w opisie inicjatywy Boga stworzenia pierwszych ludzi. Czasownik *na'aseh* występuje w liczbie mnogiej - „uczynimy” (Rdz 1,26), co musi oznaczać więź istniejącą w Bóstwie. Fakt, iż Bóg stworzył ludzką parę „na obraz swój” (Rdz 1,27), wskazuje, że jako para Adam i Ewa muszą odzwierciedlać model boskiej wzajemnej więzi. Jednak ten paralelizm nie powinien być rozumiany dosłownie, na przykład jako sugerujący seksualność czy hierarchiczność więzi Bóstwa. Chodzi po prostu o to, że jak istnieje miłość i jedność między Trzema Osobami Bóstwa w Ich boskiej sferze, tak powinny istnieć miłość i jedność między mężczyzną i kobietą w ich ludzkiej sferze (zob. Rdz 2,24; J 15,9.12.17; Ef 4,1-6).

„*Pomoc odpowiednia dla niego*” (Rdz 2,18). Słowo *ezer*, „pomoc”, jest zazwyczaj używane w odniesieniu do Bożych zbawczych dokonań (Wj 18,4, Ps 33,20 itd.). Słowo *kenegdo*, przetłumaczone jako „odpowiednia dla niego”, znaczy dosłownie „jak” (*ke*) i „przed sobą nawzajem” (*negdo*). Tak więc ludzka para jest przedstawiona jako dwie istoty, z których każda jest „jak” ta druga, a razem są „przed sobą nawzajem”.

Dynamika wzajemności występująca między mężczyzną i kobietą w opisie stworzenia i po upadku stanowi także symbol oznaczający przymierze między Bogiem i Jego ludem (por. PnP 6,3; Rdz 3,16; Ef 5,21-28).

Izaak i Rebeka

Historia małżeństwa Izaaka i Rebeki jest zapisana w Rdz 24, najdłuższym rozdziale *Księgi Rodzaju*. Historia ta zawiera lekcję dotyczącą obecności Boga. Jahwe, choć ani raz nie przemawia w tym rozdziale, jest wymieniony aż siedemnaście razy. Innym kluczowym słowem w tym rozdziale jest czasownik „iść” (*halak*), który także występuje siedemnaście razy, w tym siedem razy w powiązaniu z Rebeką. Słowo „iść” to czasownik związany z podróżą Abrahama w odpowiedzi na powołanie przez Boga (Rdz 12,1.4). Tak więc Rebeka jest tu rozumiana jako drugi Abraham. Ogólną ideą w tym rozdziale jest to, że małżeństwo to instytucja mówiąca coś bardzo ważnego o Bogu i Jego zbawczych działaniach. Małżeństwo Izaaka i Rebeki posiada szereg dydaktycznych cech, które pogłębiają nasze zrozumienie przymierza Boga z Jego ludem.

Bóg inicjuje przymierze. Jak Abraham (Eliezer i Izaak) udali się do miejsca pobytu przyszłej oblubienicy, Bóg jako pierwszy wykonuje krok w kierunku swojego ludu, swojej oblubienicy. Jednak Bóg nie narzuca nikomu swojego przymierza. Podobnie Eliezer w pełni uwzględnił wolę oblubienicy, która mogła nie zechcieć przyjąć oferty poślubienia Izaaka: „A jeśli nie zechce ta kobieta pójść ze mną do tego kraju?” (Rdz 24,5).

Odpowiedź oblubienicy. Rebeka nie wahała się długo i odpowiedziała jednym słowem: *'elek*, „pójdę” (Rdz 24,58), które jest ostatnim przypadkiem użycia kluczowego czasownika *halak* („iść”) w powiązaniu

z Rebeką. Fakt, iż Rebeka została zapytana o zgodę, stanowi wyjątek w ówczesnej kulturze, w której młoda kobieta nie miała zazwyczaj nic do powiedzenia w kwestii planowania jej małżeństwa. Jednak w tym przypadku wszystko zależało od jej zgody i to ona miała ostatnie słowo w całym przedsięwzięciu. Ponadto należy zauważyć, że Rebeka odpowiedziała tak, jak niegdyś Abraham odpowiedział na Boże powołanie. Czasownik użyty tym razem jest echem czasownika określającego wyjście Abrahama z Mezopotamii: *wajjelek*, „wybrał się w drogę” („wyruszył”) (Rdz 12,4). W tym sensie Rebeka poszła niejako w ślad Abrahama.

Rola modlitwy. Eliezer modlił się o powodzenie swojej misji (Rdz 24,12). Modlił się także o to, by na znak Bożej aprobaty Rebeka zaofiarowała mu wodę do picia (Rdz 24,14). Tak się też stało - w odpowiedzi na jego modlitwę Rebeka „dała mu pić” (Rdz 24,18). Także Izaak modlił się o powodzenie jego związku z Rebeką (Rdz 24,63). Kiedy wreszcie się spotkali, najwyraźniej przypadli sobie do gustu (Rdz 24,64).

Rola miłości. W sprawozdaniu biblijnym czytamy, że Izaak pokochał Rebekę już wtedy, kiedy ją poślubił (Rdz 24,67). Miłość oznacza wierność, zobowiązanie „życia ze swoją ukochaną żoną” (Koh 9,9). Hebrajska koncepcja miłości wpływała na hebrajską teologię. Doświadczenie małżeńskiej miłości stanowi wzorzec dla przymierza Boga i Jego ludu (Oz 2,2; 3,1). „Miłość” w *Starym Testamencie* jest częścią koncepcji „przymierza” (Pwt 7,9). Zatem kiedy Bóg wzywa ludzi, by Go miłowali, nie ma na myśli chwilowego sentymentalnego odczucia. Miłowanie Boga oznacza zaangażowanie w życie z Nim na zawsze (Pwt 6,5-9; Wj 20,6).

Nierządnicza i oblubienica

Doświadczenie małżeństwa stanowiło inspirację dla proroków. Kiedy lud Boży był niewierny wobec Boga i czcił obcych bogów, prorocy porównywali go do nierządniczy, a postępowanie ludu - do zerwania małżeńskiego przymierza. Kiedy zaś lud Boży był wierny Bogu, małżeńskie przymierze było celebrowane, a Izrael czy Kościół był porównywany do pięknej oblubienicy.

Nierządnicza Boża. W *Księdze Ozeasza* symbolika małżeńska odnosi się zarówno do duchowych realiów, jak i sytuacji historycznej. Prorok Ozeasz otrzymał od Boga polecenie, by „wziął sobie za żonę nierządnicę (...) gdyż kraj przez nierząd stale odwraca się od Pana” (Oz 1,2). Te słowa należy rozumieć zarówno dosłownie jak i duchowo. Kobieta ta „kocha innego i cudzołoży”, podobnie jak Izraelici, których Bóg umiłował, podążali za innymi bogami (Oz 3,1). W tym sensie Izrael stał się jak nierządnicza na podobieństwo tego rodzaju kobiet w ówczesnym Kanaanie. Kiedy Izraelici dowiedzieli się, że prorok poślubił nierządnicę, zrozumieli, że sami stali się jak nierządnicza, choć zostali „poślubieni” przez Boga.

Oblubienica Boża. W *Księdze Ezechiela* kobieta czy oblubienica jako symbol ludu Bożego jest opisana w sposób progresywny. Kiedy Bóg ją znalazł, była brudnym, porzuconym pogańskim niemowlęciem (Ez 16,3). Bóg zaopiekował się nią. Mył ją i karmił, aż wyrosła „coraz piękniejsza” (Ez 16,13) dzięki Bożemu pięknu, którym Bóg ją przyodził (Ez 16,14). Podobny hebrajski kwalifikator *me'od me'od*, „coraz [bardziej]”, jest użyty w *Księdze Ezechiela* w opisie kobiety w jej nikczemności, która stawiała się „wielka ponad wszelką miarę” (Ez 9,9). Co Bóg uczynił nad miarę dobrym, stało się nad miarę złe.

Nierządnicza i oblubienica. Powtarzając echem hebrajskich proroków *Apokalipsa Jana* używa małżeńskiej metafory, by przeciwstawić sobie dwie kobiety. „Przyozdobiona oblubienica dla męża swego” (Ap 21,2) oznacza lud Boży, z którym Bóg zamieszka w „Nowym Jeruzalem” (Ap 21,3). Zaś „wielka wszetecznicza” to odstępczy Kościół, który „skaził ziemię wszetecznictwem swoim” (Ap 19,2).

Część III: Zastosowanie

Metafora małżeńska może mieć zastosowanie w trzech aspektach życia chrześcijanina: (1) w osobistej więzi z Bogiem, (2) w więzi ze współmałżonkiem i (3) więzi z Kościołem.

(1) Więź z Bogiem. W jaki sposób metafora małżeńska znajduje zastosowanie w objaśnieniu twojej osobistej więzi z Bogiem? Jak metafora ta pomaga ci pełniej żyć duchowym życiem? Jak uczy cię, że Bóg jest obecny nie tylko podczas modlitwy czy nabożeństwa, ale zawsze i wszędzie? W jaki sposób obraz małżeństwa uczy cię więzi z Bogiem w odpoczynku, pracy, rozmyśleniach, mowie, śpiewie, odżywianiu, rekreacji i radości, ale także cierpieniu, płaczu i życiowych zmaganiach? Podaj przykłady tego, jak odczuwasz i rozumiesz bliskość Boga, a także sytuacji, w których wydaje ci się, że Bóg jest daleko od ciebie albo jest zasmucony z twojego powodu.

(2) Więź ze współmałżonkiem. W świetle biblijnego modelu małżeństwa rozważ swoją więź ze współmałżonkiem. Miej pogodne baczenie na osobę, „ukochaną (...) po wszystkie dni twojego (...) bytowania” (Koh 9,9), „ulegając jedni drugim w bojaźni Chrystusowej” (Ef 5,21; por. Rdz 3,16). Odkrywaj obraz Boga w twoim współmałżonku, szanuj i doceniaj to, jak różni się od ciebie (Rdz 1,26). Jak zasada jedności łączy się z zasadą różnorodności (Rdz 2,24)?

(3) Więź z Kościołem. Omów powiązanie między Kościołem a charakterem Boga. Jak miłość i sprawiedliwość Boga znajdują odzwierciedlenie w życiu Kościoła? Podaj konkretne przykłady tego, jak ty i twój zбір wyglądasz pod tym względem.

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI

- **Przewodniki**- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”.
- **Pytania**- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej.
www.adwent.pl
dział: Studium biblijne
- **Materiał do „Czasu misji”:**
<https://adwent.pl/czas-misji>

KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI

- Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii.
- Propozycje dodatkowych zajęć.
- Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium.
- Wspólnota, modlitwa

każdy czwartek, godz.20.00
Zoom: 856 5129 9515
Kod dostępu: Biblia